

2.

KULTURBEGREBET OG KULTURSTUDIER

I DAG

- Kulturbegrebet
- Forskellige traditioner for at studere kultur
- Digital kultur?
- Oplæg til øvelse v/Julie ca 13.50
- Øvelser i 2A18 og 2A20 (projektideer) fra kl 14.15.

OBS! Fotoshot i pausen 😊

KURSUSOVERBLIK - OPDATERET

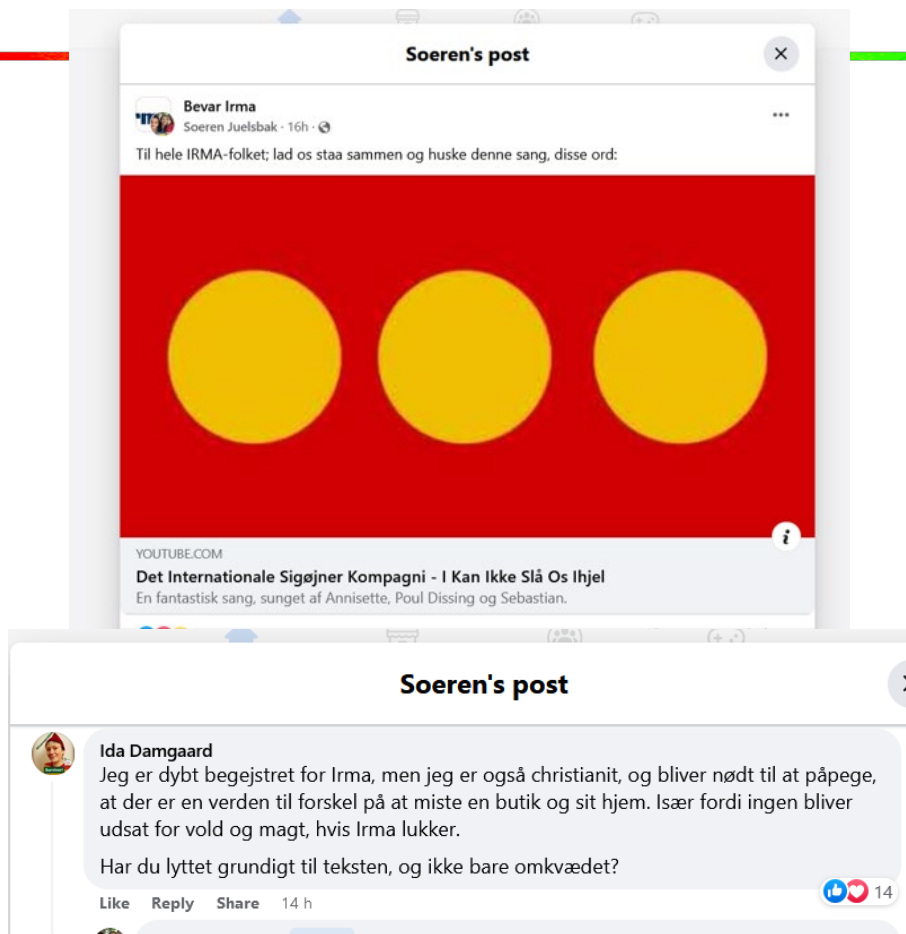
Lektion	Dato	Emne	Underviser	OBS!
1	1/2	Introduktion	Lisbeth	
2	8/2	Kulturbegrebet og kulturstudier	Lisbeth	Valg af projekt 1
3	15/2	Identitet og selvfremsstilling på digitale platforme	Lisbeth	Valg af projekt 2
4	22/2	Fællesskaber 1: Introduktion	Lisbeth	Hand-in 1
5	1/3	Fællesskaber 2: Digitale formationer	Lisbeth	
6	8/3	Dataindsamling og dataanalyse	Lisbeth	Hand-in 2
7	15/3	Fandom på tværs af platforme	Lisbeth + Line N. Pedersen	
8	22/3	Krop, aldring og digitale teknologier	Lisbeth + Marie	
9	29/3	Gamer identitet og spilkultur	Hannah Wirman Mike Graham	
	5/4	PÅSKEFERIE		
10	12/4	Viralitet, memekultur og shitstorms	Lisbeth	
11	19/4	Fremtidens kultur? AI, botter og Metaverser	Lisbeth + gæst	
12	26/4	Kursusopsamling, eksamensopgaven	Lisbeth	
13	3/5	Studerterseminar – præsentation af fund	Alle på holdet	
14	10/5	Individuel vejledning	Lisbeth og TAs	

”Alle menneskeskabte fænomener
kan analyseres ud fra
kulturbegrebet”

(Just og Burø, *Kultur og kommunikationsteori*, 2010,, s. 20)

"Kultur er overalt, hvor der er
mennesker”

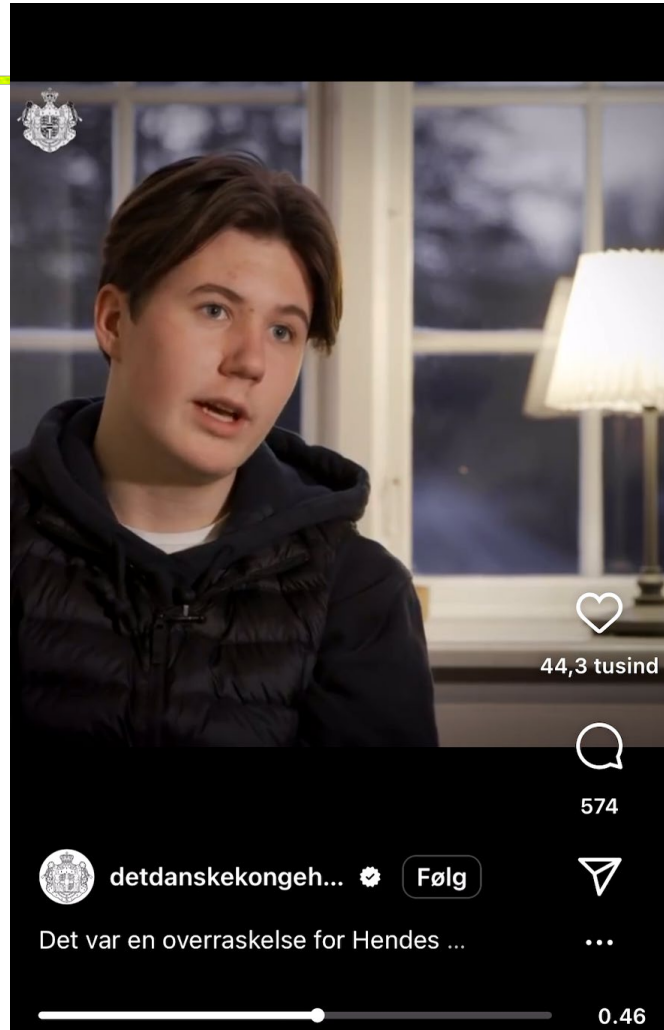
(Hastrup, Rubow og Tjørnhøj-Thomsen i dagens tekst)

SUBKULTUR & KULTUREL REPRÆSEN

Fire af initiativtagerne til kampagnen for flere roller til skuespillere, der adskiller sig fra normen: Siir Tilif, Laura Allen Müller, Sandra Sengul og Dorcas Joanna Hansen. De

<https://www.instagram.com/p/CZphO7TgQ5m/>

HVAD ER KULTUR?

Natur

Det naturlige

Det primitive

Oprindelige

Kultur

Det dyrkede

Civiliserede

Kunstige

“DON'T STAND SO CLOSE TO ME”

Edvard T. Hall: *The Hidden Dimension* (1966/1982)

Inter-personel fysisk afstand som kulturelig betinget?!

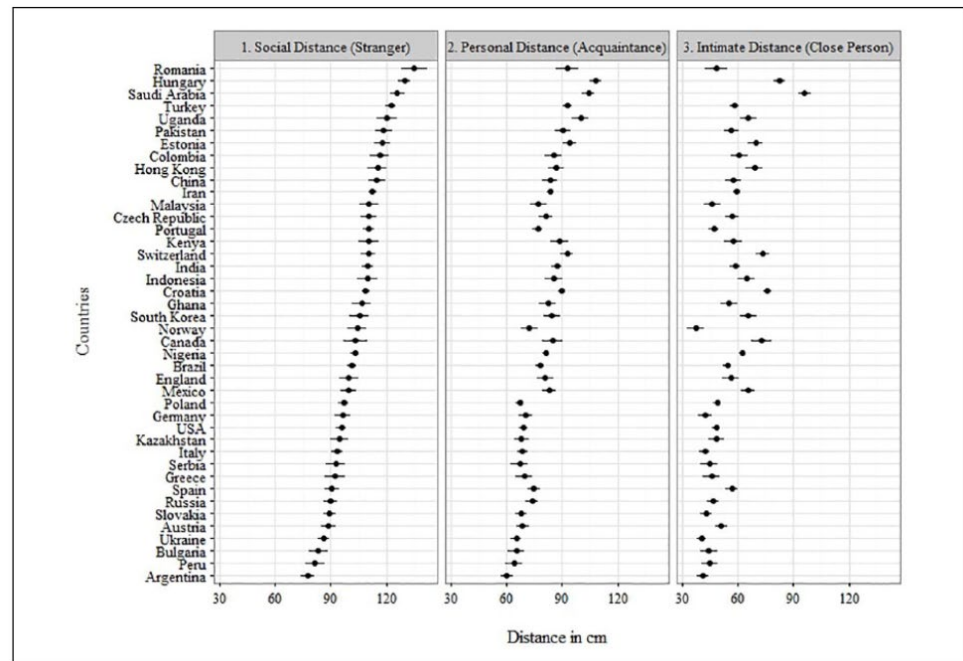
offentligt (+210 cm)

socialt (122-210)

personligt (46-122)

intimt (0-46 cm)

(“corona-effekten”??)

ETNOCENTRISME – NORMAL vs UNNORMAL

Danske folkeudstillinger fremstillede folk fra Asien og "Arabien" som karakteriseret ved "Vildskab, røveriskhed og erotisk tiltrækningskraft" (1876-1909) jvf forsker Garbi Schmidt

HVAD ER KULTUR?

kultur som artefakter (historisk)

- det SYNLIGE
- FINKULTUR (kulturel kapital)

diakront perspektiv

normativt perspektiv

synkront perspektiv

deskriptivt perspektiv

kultur som praksis (nutidig)

(processer, ritualer, fællesskaber)

- det USYNLIGE
- LEVET LIV

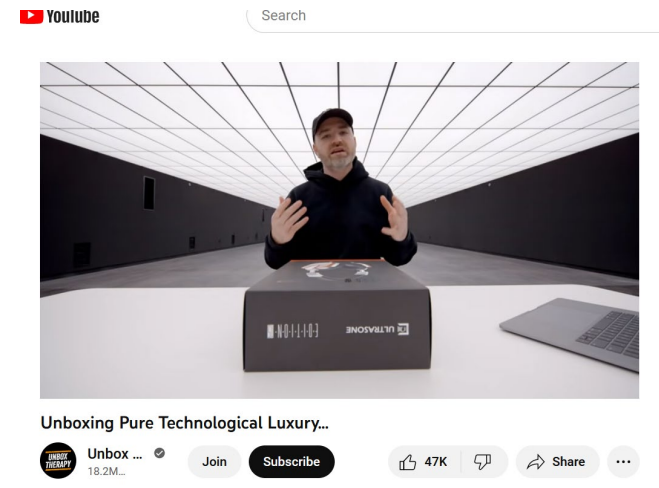
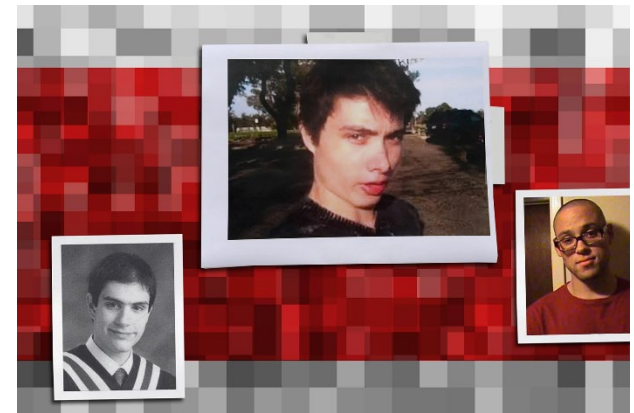
KULTURPERSPEKTIVER

Culture (cf Raymond Williams) som
2) A particular way of life of a people, a period or a group”

3) The works and practices of intellectual and especially artistic activity”

”The most common division [kulturstudier] is between the study of texts (popular fiction, television, pop music etc) and lived cultures and practices

(Storey, dagens suppl. tekst, s. 14)

KULTUR SOM FORSKEL(LIGGØRELSE)

”Vi trækker grænserne omkring kulturer på basis af forskelle nok så meget som ligheder. Og det kan ofte synes snublende tilfældigt, hvilke forskelle der udnævnes til at gøre forskel. Men vi ser kun kulturen som sådan i de forskelle, der findes mellem den og andre kulturer.

Kirsten Haastrup (1988): Kultur som analytisk begreb, i Hauge, H og Horstbøll, H (Red.): *Kulturbegrebets kulturhistorie*, Aarhus Universitetsforlag, s. 126

Kulturen er ‘naturlig’ på den måde, at mennesker altid orienterer sig i forhold til andre mennesker og af den grund indgår i større helheder af en ganske bestemt slags”

(Fleksible fællesskaber, 2004, s. 14)

Midsommer i Sverige vs Midsommer i Danmark

KULTURELLE STEREOTYPER

< Kandis for livet

DOKUMENTAR | 1T 33M

Jeg er så ked af den måde både Kandis og deres fans blev udstillet på. Kandis står for livsglæde og positivitet, men dokumentaren var en stor gang dystre og negativ udstilling af Kandis 😞 Kæmpe knuz til jer alle og til producenten og alle bag filmen: I skulle skamme jer sikke en omgang hø I har fået lavet

Like Reply 1 d

Thomas G. Sørensen og 3 andre likede

Hilda Prins @Hildadk · 22 t.

Kan nogen anbefale en dokumentar om et dansk band jeg kan se?

30

127

02:36

01:33:02

Mikkel Andersson

"Kulturelite i chok-erkendelse efter dokumentar: Dansk-top-fans er jo også mennesker!"

33 kommentarer · 2 delinger

310

Synes godt om

Kommenter

Del

Men er der ikke noget, der har større kulturel værdi end andet?

»Det ved jeg ikke. Når man oplever den her kultur gennem nogle stærke og megakloge karakterer, som har et vanvittigt rigt følelsesliv og er til stede i den her verden, så synes jeg bare, det er rigtig, rigtig svært at gøre sig til dommer over, om en Kandis-sang er god eller dårlig kunst. Der er en kæmpe stor kultur her, som ingen gider kigge på, og jeg har oplevet, at mange mennesker er ekstremt fordomsfulde over for Kandis. Derfor håber jeg, at filmen kan blive et par briller til at opleve den kultur i et nyt lys«.

KULTURENS ELEMENTER (ANTROPOLOGISK)

- Sprog (verbalt/non-verbalt)
- Forståelse af tid
- Forståelse af rum og fysisk nærhed
- Familieroller og –bånd
- Taboos
- Personlig pleje og fremtræden
- Livscyklusser (hvornår)
- Autonomi (gruppe/individ)
- Alder og status
- Uddannelse (hvem, hvordan, hvor længe)

Zion og Kozleski: "Understanding Culture", 2005
<http://www.urbanschools.org/pdf/understanding.culture.LETTER.pdf>

DET UNIVERSELLE OG DET KONKRETE

Universelt (*Culture*)

”kultur” som betydningssystem og betydnings-skabende, social læring og adfærd, usynlige ”regler”

kulturelle universalier:

værktøj (teknologi), beklædning, madlavning, principper for social status, ”husbygning”, ritualer (overgangs), kunst, dans, religion

Specifikt/konkret (*A culture*)

Hvad er centrale praksisser og symboler i denne kultur?

Hvad giver social status? Hvad er de uskrevne regler for adfærd? Hvilke artefakter tilknyttes en særlig værdi?

IN-CLASS ØVELSE

- Sæt jer to og to sammen (eller evt tre)
OGSÅ PÅ DE BAGERSTE RÆKKER :D
- Hvilke specifikke traditioner, ritualer og/eller genstande opfatter I som særligt danske?
- Når I tænker på dem, hvilke lande/andre kulturer oplever I, at vi sammenligner os med for at tydeliggøre den forskel?

PERSPEKTIVER PÅ KULTUR og KULTURANALYSE

Iben Jensen i dagens tekst

Beskrivende (positivistisk, essentialistisk, deskriptiv)
kultur som statiske forskelle, "hvad man er")
(generaliserende, top-down, rationel)
being

Komplekst (konstruktivistisk, fortolkende)
kultur som betydningssystemer (verdensforståelse)
kultur som praksis "hvad man gør" (specifik, bottom-up, incl.
følelser, relativistisk)
doing

JENSENS DEFINITION AF KULTUR

”Hvis vi ser kultur fra dette perspektiv, må kultur kunne beskrives som en række af praksiser. Som summen af vores handlinger set i forhold til de normer, der er gældende for de enkelte praksiser og sat i relation til samfundets strukturer.”

(s. 47, dagens tekst)

KULTUR SOM PRAKSIS

- Kultur forstået som *det vi gør (i hverdagslivet)*
Handlinger som det, der skaber det sociale
- = *kultur er en række af praksisser, der kan finde sted inden for mange forskellige arenaer eller felter*
- > ikke kun nationale, etnisk, religiøse, men fx også online på tværs af nationale skel
- Kultur er ikke inde i hovedet – men opstår i samspillet mellem mennesker – og i vores samspil med og gennem teknologi

KULTURANALYSE "SKOLER"

Den beskrivende positivistiske tilgang: kultur som en samlet orden, der beskrives udefra

Kulturstudiet som situeret fortolkningsvidenskab (antropologi/etnografi – Geertz og arvtagere)

>> **praksisforskning** inden for felter, mikroprocesser (Bourdieu, Schatzki mfl)

Cultural studies: kulturstudiet som (politisk) kulturkritik (Raymond Williams, Dick Hebdige, Stuart Hall m.fl) – semiotisk funderet

AT LÆSE KULTUR SOM EN TEKST, NET AF BETYDNINGER

“...man is an animal suspended in webs of significance he himself has spun, I take culture to be those webs, and the analysis of it to be therefore not an experimental science in search of a law but an interpretive one in search of meaning” (Geertz, 1973, p. 5)

THICK DESCRIPTION

At blinke (*blink*) vs. at blinke (*wink*)

uintentionelt vs. Intentionelle (social interaktion)

THE BALINESE COCKFIGHT

- Hanekampen repræsenterer det balinesiske samfund, kampen om status.
- Hanekampene handler ikke om penge, men er en repræsentation af den sociale interaktion mellem forskellige grupper i samfundet og mandens rolle
- *Deep play*

STUDIET AF KULTUREL PRAKSIS

"Rules..(is understood as)...in the wider sense of standards, norms, ideals, guiding principles and "facts" about 'normal or usual' [] behaviour" (Fox, s.15)

- mikrosociologisk (én bestemt praksis inden for et bestemt felt)
- "tekster" (nedskrevne, uskrevne, kropslige)
- typiske handlinger, normativitet, værdier

FELTSTUDIET (ETNOGRAFI)

- Situeret ("on-site") studie
- Deltagelse (når muligt) og observation
- Struktureret og systematiseret observation (feltnoter, billeder, video osv)
- Over et længere stykke tid

Netnografi – etnografi, med fokus på digitale praksisser (Kosinets 1995 +)

ONCE UPON A SAGA

https://www.onceuponasaga.dk/blog/485-timeless-tuvalu-yes-there-s-little-time-left

nce upon a Saga

Home

About

Why?

Jou

more. To show appreciation various people central to the wedding would walk up to the dancers and spray perfume on them. There was lots of happiness, love, and laughter. You could also pick out stereotypical characters as the funny uncle, the shy boy, the frowning grandmother, the proud dancer, the shy dancer etc. Nice to see the humanity in people. At one point I asked Mr. Kilima if he knew everyone at the wedding. He looked around and answered: "pretty much". I then asked how many might be family? He smiled and said: "almost everyone". There were hundreds of people there.

nce upon a Saga

Home

About

Why?

Jou

Tuvalu

WRITTEN BY TORBJØRN C. PEDERSEN ON 12 JANUARY 2023.

6 Comments

Day 3,382 since October 10th 2013: 201 countries out of 203. No flight, no return home, min 24 hrs in each country and 1 pandemic!

(The opinions expressed on this site are my own, and do not reflect the position or policies of the Danish Red Cross which I represent as a Goodwill Ambassador).

Tuvalu at last – the Pacific is done

IT UNIVERSITY OF COPENHAGEN

FELTSTUDIETS FOKUS

- indkredsning af praksis, regler for praksis, normer for følelsesudtryk / adfærd (Jensen)
- beskrive og dokumentere fremtrædende handlinger, begivenheder og forestillinger i det undersøgte sociale felt (Hastrup m.fl)
- hvad sker der, når der er brud på praksis?

KULTURANALYSENS HOVEDFORMÅL

”Kulturanalysens opgave er at vise, hvad det underforståede er i sociale fællesskaber.... Fællesskaber fungerer netop i kraft af en vis, tilstrækkelig enighed om, hvilke ramme der gælder netop her eller der. Kulturanalysen indebærer en dybdegående undersøgelse af, hvad der skaber den nødvendige sammenhæng...Kulturanalysen søger derfor hverken de typiske eller de rigtige versioner af julen (eller andet), men søger den ramme, der gør selv variationerne genkendelige og acceptable.....det der får det hele til at hænge sammen i hovedet på mennesker”

(Hastrup, Rubow og Tjørnhøj-Thomsen)

DEN DIGITALE KULTUR?

When it's Tuesday and it has already been a long week

FORANDRINGER

EGENSKAB	OMRÅDE
Face-to-screen > anonymitet	Identitetsarbejde, selvfremsstilling
Hastighed og adgang (tid)	publicering, spredning, asynkronicitet
"Reach" og tilstedeværelse (rum)	Globalitet, always-on
Arkivering og adgang (persistens)	databasen (adgang til fortid, info)
Variabilitet (medieprodukt)	Ufærdige, konstant cirkulerende medieprodukter
Simuleret tilstedeværelse (MMOEs) (mediekvalitet)	Kropslighed, social interaktion
Algoritmisk selektion, platformslogikker	Præsentation og personalisering

EN BRED FORSTÅELSE AF KULTUR < CASE

”En hvilket som helst fællesskab, som i et eller andet tidsrum er ramme om forståelse og praksis” (Kirsten Haastrup, 2004, s. 16)

+

En hvilken som helst praksis, der i en periode er kulturskabende (fx ”couchsurfing”)

KORT OM CASEVALG > DAGENS ØVELSE

- I skal kunne argumentere for hvorfor casen er relevant fra et kulturelt perspektiv
- det skal være muligt at indsamle empirisk materiale, der er dokumenterbar (fx visuelt, tekstuel, feltnoter, film,) og kan analyseres efterfølgende
- det skal være realistisk og etisk forsvarligt at indsamle materiale på kort tid (?børn, ?influencers)

HUSK BENSPÆND (ikke 20-30 årige, insider/outsider)